

Učivo o podnikání

2. tématický celek

Osnova učiva:

1. Zařazení učiva
2. Didaktická analýza učiva
3. Struktura učiva a jeho rozvržení v tematickém plánu
4. Metodické zpracování učiva týkající se vymezení podstaty organizací a druhů
5. Metodické zpracování učiva o právních formách podniku
6. Metodické zpracování učiva o vnitřní organizační struktuře organizací
7. Metodické zpracování učiva o neziskových organizacích

1. Zařazení učiva

- Jedná se o **základní učivo** předmětu ekonomiky,
- Uvedená problematika se vyučuje **na všech středních školách** jako 2. tématický celek po učivu týkající se základních ekonomických pojmů,
- Na obchodních akademiích je učivo zařazeno v **1. koncentrickém okruhu**

2. Didaktická analýza – obsah učiva a dovednosti

Po obsahové stránce je učivo zaměřeno především na věcnou, právní a organizační problematiku daného tématu.

Časté úpravy v právních předpisech

Dovednosti

- rozpoznání charakteristických rysů organizací,
- umění zařazení příkladů organizací do příslušných právních forem,
- práci s právními předpisy (vyhledávání informací např. v živnostenském zákoně, v Občanském zákoníku, Zákonu o obchodních korporacích),
- práci s vybranými obchodními písemnostmi (práce s informacemi ve výpisu, v živnostenském rejstříku, ve výpisu v obchodním rejstříku), popř. jejich vytvoření (ohlášení živnosti, jednotný registrační formulář...)
- práci s internetem (vyhledávání informací, formulářů, popř. jejich zpracování
- *(vývoj dovedností v souvislosti s technikou zpracování informací)*

Návyky:

- Rozvoj k podnikavosti, pracovní výchově
- Právní a etická výchova

Obsah učiva

➤ 1. ?

➤ 2. ?

➤ 3. ?

Rozpracování obsahu jednotlivých
témat – 1. téma ziskové organizace

- 1. Vymezení podstaty obchodního závodu a podnikání
- 2. Přehled členění obchodních závodů
 - podle právních forem (založení a vznik, charakteristické rysy, zánik a zrušení),
 - podle velikosti,
 - podle statků a služeb.

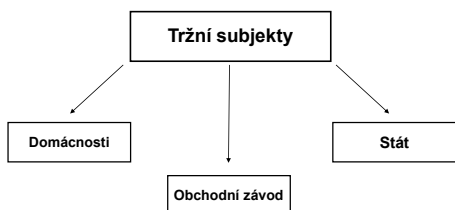
Rozpracování obsahu 2. tématu – úvod do
managementu (vnitřní organizační struktura)

- Základní pojmy k tématu
- Druhy systémů
- Vztahy nadřízenosti, podřízenosti, vzájemné spolupráce

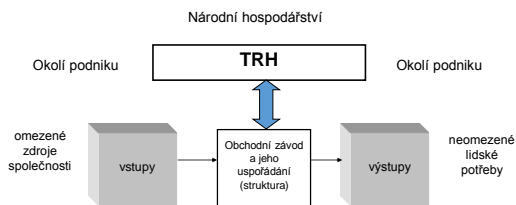
Rozpracování obsahu 3. tématu – neziskové organizace

- Základní pojmy k tématu
- Druhy organizací
- Cíle, činnost, způsob hospodaření

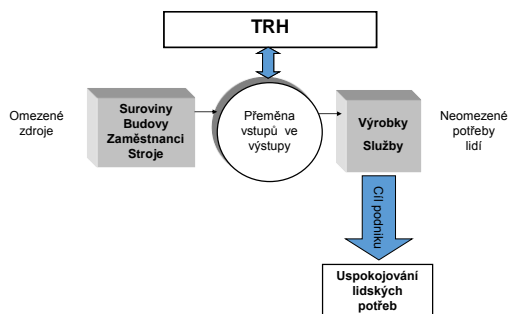
4. Metodické zpracování učiva týkající se vymezení podstaty podniku (obchodního závodu)

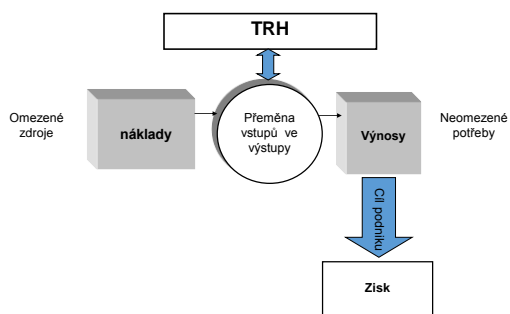
Obchodní závod (podnik) jako prvek systému NH

Konkretizace vstupů a výstupů

Cílové chování

Vlastnosti (ekonomická samostatnost a právní osobnost) a **funkce obchodního závodu**

Vlastnosti :

- Je vybaven majetkem
- Vymezuje předmět činnosti
- Úplná samostatnost v tvorbě vnitřních organizačních jednotek
- Hradí náklady ze svých výnosů
- Nese podnikatelské riziko
- Na trhu vystupuje jako samostatný subjekt

Funkce:

- Hlavní (ekonomická)
- Vedlejší

Odvození pojmu obchodního závodu (podniku)

- A) z výkladu – (shrnutí poznatků)
- B) za pomoci Občanského zákoníku
- C) za pomoci učebnice

Hlediska třídění

1. Podle velikosti:

- malé
- střední
- velké

2. Podle výkonů

- poskytující statky
- poskytující služby

3. Podle vlastnictví

- soukromé
- státní

5. Metodické zpracování učiva o právnických osobách

- A. Přehled právnických osob
- B. Základní právní pojmy
- C. Cíle učiva
- D. Zařazení a uspořádání obsahu učiva
- E. Vybrané ukázky metodického zpracování učiva vztahující se k „Soukromému podnikání občanů“

5B. Základní právní pojmy

- Fyzická a právnická osoba
- Společník, společnost
- Základní kapitál
- Vklad
- Ustanovení (založení) a vznik
- Ručení společníků
- Řízení společnosti
- Zrušení a zánik

Přehled právnických osob - nyní

• A) korporace (ZOK)

a1) obchodní korporace:

- v.o.s.
- k.s.
- s.r.o.
- a.s.
- družstvo
- evropské společnosti

Přehled ziskových organizací

1. Soukromé podnikání jednotlivců

- podnikající podle Živnostenského zákona
- podnikající podle zvláštních předpisů
- samostatně hospodařící zemědělci

2. Obchodní korporace - v. o. s.

- k. s.
- s.r.o.
- a.s.
- družstva
- evropské společnosti

3. Jiné právnické osoby (státní podnik..)

Přehled neziskových organizací

1. Státní

- Státní příspěvkové organizace (oblast vzdělávání, kultury, zdravotnictví)
- Organizační složky státu, obce (kraje) – (řízení společnosti, vědy, obrany, pořádku)

2. Nestátní

- Fundace (nadace, nadační fondy)
- Spolky (občanská sdružení)
- Ústavy (obecně prospěšné společnosti)
- Jiné korporace (některá družstva)

5C. Cíle učiva (obsah)

1. Založení, vznik obchodních závodů

2. Charakteristika z hlediska:

- počtu zakládajících členů
- výši základního kapitálu
- výši vkladů společníků
- ručení společníků
- ručení společnosti
- řízení společnosti
- rozdělování zisku a úhrada ztráty

3. Zrušení a zánik obchodních závodů

Podrobnost výkladu zvážit podle typu střední školy (věk, zařazení učiva počet vyučovací hodiny)

Uspořádání učiva týkajících se právních forem podniků:

- Soukromé podnikání jednotlivců se zaměřením na živnostenské podnikání
- Veřejná obchodní společnost
- Společnost s ručením omezeným
- Komanditní společnost
- Akciová společnost
- Družstevní podnik
- Státní podnik

5.F Založení a vznik podniků, Zrušení a zánik podniků 1. ročník

- Ustanovení - založení (ohlášení, společenská smlouva)
- Vznik podniků (výpis ze živnostenského rejstříku, výpis z obchodního rejstříku, z veřejného rejstříku)
- Zrušení
 - S likvidací (podnik se ruší)
 - Bez likvidace (rozdělení, sloučení, splynutí), prodej
- Zánik (výmaz ze živnostenského či veřejného rejstříku)

6. Metodické zpracování učiva o vnitřní organizační struktuře podniku

- A. Cíle učiva
- B. Základní pojmy k tématu
- C. Struktura učiva
- D. Vybrané ukázky metodického zpracování učiva

6A. Cíle učiva z hlediska obsahu

Zaměřit se na vysvětlení:

- ❖ organizačních stupňů podniku,
- ❖ vedoucích organizačních stupňů,
- ❖ vzájemných vztahů (nadřízenosti, podřízenosti a spolupráce) a odpovědnosti vedoucích,
- ❖ výhod a nevýhod uvedených systémů.

6B. Základní pojmy k tématu

- dělba práce
- Specializace
- spolupráce
- informace
- řízení
- management

6C. Struktura učiva

- Uspořádání obsahu učiva podle zásady přiměřenosti:
1. Liniový systém
 2. Funkcionální systém
 3. Liniově štábní
 4. Ostatní systémy a organizační formy zařadit až ve 2. koncentrickém okruhu v souvislosti s výkladem managementu.

6D

A.Vybraná ukázka metodického zpracování učiva týkající se liniového systému

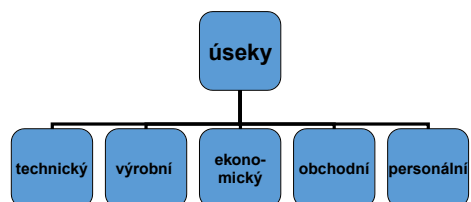
Struktura hodiny:

1. Znázornění organizačních stupňů podniku v tomto systému
2. Přiřazení příslušných odpovědných vedoucích k organizačním stupňům
3. Vymezení vztahů po vertikální linii (nadřízenosti a podřízenosti)
4. Vymezení vztahů po horizontální linii (vzájemné spolupráce)
5. Grafická ukázka liniového systému s vertikálními i horizontálními vztahy
7. Výhody systému (jasné vztahy), nevýhody (malá odbornost řízení), vhodné pro malé podniky.
8. Příklad

B. Ukázka metodického zpracování funkcionálního systému

- Struktura výkladu podobná jako u liniového systému
- Grafické ukázky odlišné
- Výhody systému (lepší odbornost řízení), nevýhody (nejasné vztahy nadřízenosti a podřízenosti, příkazy různých vedoucích, nebezpečí rozporných příkazů)

Přehled druhů odborných útvarů (úseků)

C. Ukázka metodického zpracování liniově štábního systému

- Struktura výkladu podobná jako u liniového systému
- Grafické ukázky odlišné
- Výhody systému (jednota příkazů, lepší kvalita rozhodování), nevýhoda (možné konflikty mezi linií a štábem)

Rozšíření učiva (management – 4. ročník)

- Průkopnická organizace
(výrazně založený na osobnosti majitele – pro malé podniky)
- Maticová organizace
(spojení dvou nebo více principů členění, jednoznačnost podřízenosti je porušena a vzniká forma víceliniového systému)
- Podnikatelské jednotky
(jsou založeny na kombinovaném členění podle výrobních skupin a trhů)

7. Metodické zpracování učiva o neziskových organizacích

- A. Cíle
- B. Základní pojmy
- C. Struktura učiva
- D. Ukázka metodického zpracování učiva

7A. Cíle učiva

Vyučující seznamuje studenty:

- ❖ s neziskovými organizacemi
- ❖ s jejich cíli
- ❖ s činnostmi
- ❖ se způsobem hospodaření

7B,C Základní pojmy a struktura učiva

Základní pojmy

➤ Příjmy a výdaje

Struktura učiva

1. Státní

➤ Státní příspěvkové organizace

➤ Organizační složky státu, obce (kraje)

2. Nestátní

➤ Fundace

➤ Spolky

➤ Ústavy

➤ Jiné korporace

7D. Metodické zpracování učiva

1. Příklady neziskových organizací, seznámení s jejich druhy
2. Předmět činností těchto organizací
3. Způsob hospodaření podniků
4. Způsob hospodaření neziskových organizací, vztah ke státnímu rozpočtu
5. Aplikace učiva na příkladech
